

FÖRORD

VAD VÄNTAR VI PÅ?

Och vad ska vi göra åt det under tiden?

Dessa två frågor är utgångspunkten för denna bok. Den handlar om det slutgiltiga framtidshoppet som det kristna evangeliet berättar om: hoppet om "frälsning", "uppståndelse från de döda", "evigt liv" och allt det andra som hör till dessa saker. Men den handlar också om att upptäcka hoppet i nuet, i världen som vi lever i, och om hur detta hopp kan väckas till liv i samhällen och hos enskilda människor som av olika anledningar saknar det. Och den handlar, till sist, om hur framtidshoppet kan och bör ligga till grund för och generera hopp för samtiden.

De flesta människor, har jag upptäckt, känner inte till vad det ultimata kristna hoppet egentligen är – till och med många kristna är okunniga om detta. Många människor – och många kristna, dessvärre – tror inte att kristna har något särskilt att bidra med i fråga om hopp i den nuvarande världen. De flesta tror inte att dessa båda perspektiv,

framtiden och nuet, har något med varandra att göra. Därav titeln på denna bok: hoppet om det eviga livet är ännu bättre än vi vågat hoppas på, och på flera nivåer samtidigt.

På den första nivån handlar boken, av naturliga skäl, om döden: om vad som kan sägas om döden ur kristen synvinkel, och om vad som ligger bortom den. Jag har inte försökt mig på någon medicinsk analys av dödsförloppet och dess efterspel, och inte heller gett mig på någon antropologisk eller psykologisk beskrivning av seder och föreställningar som har med döden att göra. Det finns många andra böcker om det. Jag har snarare tagit mig an frågan som bibelteolog. Jag har tagit hjälp av andra vetenskaper, men jag har också hoppats att kunna bidra med något som de vanligtvis saknar och som jag tror kyrkan måste återupptäcka: det klassiska kristna svaret på frågan om döden och vad som händer efteråt. I vår tid är inte detta svar så mycket misstrott (i samhället i allmänhet eller i kyrkan) som helt enkelt okänt. En undersökning som gjordes i Storbritannien i mitten av 1990-talet gav vid handen att de flesta människor tror på någon form av liv efter döden, men bara en liten minoritet – också av dem som går i kyrkan regelbundet – tror på uppståndelsen i kroppslig mening. Jag har märkt att kristna också när de talar om ”uppståndelse” ofta egentligen menar ”liv efter döden” eller ”att komma till himlen”. Frågar man efter vad de tror mer exakt, är de inte sällan lika förvirrade som samhället i allmänhet. Till detta kommer att somliga kristna författare och teologer skriver om döden på ett sådant sätt att uppståndelsen och allt som hör till den skjuts åt sidan, utan att de inser hur stor skada de därmed gör.

Jag vill ha det sagt redan från början att jag åtminstone på en nivå inte är särskilt kvalificerad att tala om döden. I jämförelse med andra i min ålder, övre femtioårsåldern, har jag blivit skonad från sorg och mitt liv har varit anmärkningsvärt fritt från tragedier. Nästan alla

i min familj och släkt har levt långa liv. Jag är förundrad och tacksam över detta, och tar det definitivt inte för givet. Dessutom har jag, trots att det är mer än trettio år sedan jag prästvigdes, haft färre begravningar och minnesgudstjänster än vad de flesta präster har under sina första två-tre år. Min kallelse har lett mig in i den akademiska världen och i arbetet på stiftsnivå i stället. Bara några få gånger har jag stått vid en dödsbädd. Jag har helt klart mycket kvar att lära. Men samtidigt tror jag att jag delvis har kompenserat min brist på erfarenhet med att sätta mig in i de första kristnas föreställningsvärld på ett sätt som få andra har haft möjlighet att göra.¹ Och när har jag gjort det, har jag fått en allt starkare känsla av att deras röst helt enkelt inte har blivit hörd. Mitt mål med denna bok är att bringa ljus över vad de trodde, och förhoppningsvis också väcka deras tro till liv igen. För det är min övertygelse att de erbjuder inte bara det bästa hoppet vi kan ha, utan också det bäst underbyggda hoppet. Vad mer är, de erbjuder ett hopp som borde ge oss energi i vårt arbete för Guds rike i denna värld.

På en andra nivå handlar boken därmed om grundläggande praktisk och till och med politisk teologi – om kristet tänkande om hur vår uppgift i världen är beskaffad när vi försöker verka för Guds rike i den verkliga och smärtfyllda värld vi lever i. (Jag ber redan nu om ursäkt till de bibliotekarier som ska katalogisera denna bok. Ska den hamna under "eskatologi" – död, dom, himmel och helvete – eller under "politik"?) Jag är visserligen ingen politiker, och har aldrig ställt upp i något allmänt val eller bedrivit någon kampanj – i betydelsen hållit tal, skrivit, manifesterat eller försökt övertala – för de saker jag tror på. Jag har försökt göra min insats på andra sätt. Men genom de insikter jag har gjort i de ämnen jag har specialiserat mig på, och de erfarenheter jag har gjort som biskop i områden som har lidit svårt under de senaste femtio årens ansiktslösa grymheter, har

jag blivit alltmer övertygad om att vi som kristna måste tänka igenom vad vi säger och tänker om att återupptäcka hoppet i samhället och politiken. För egen del har jag funnit att dessa två former av hopp allt oftare förenas. Även om jag själv är oerfaren både när det gäller sorg och när det gäller politik, är min förhoppning att det överraskande kristna hoppet på båda områdena ska komma att ge ny kraft och energi åt dem som arbetar med de döende och de utsatta och marginaliserade.

Allt tal om framtiden är, som ekonomer och politiker vet, helt enkelt en serie vägvisare som leder in i en dimma. Vi ser en gåtfull spegelbild, som Paulus säger när han talar om det som ligger framför. Våra beskrivningar av världens framtid och av vår egen framtid består av sammansatta bilder som kanske inte alls motsvarar den framtida verklighetens natur. Men därmed är inte sagt att vi inte kan veta någonting, eller att alla åsikter och föreställningar är lika giltiga. Dessutom – tänk om någon skulle komma emot oss ur dimman för att möta oss? Detta är den centrala, om än ofta förbisedda, kristna tron.